ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Гурвантэс сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ӨМА-2024/82/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Даланзадгад хот

2024 он

Өмнөговь дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр
Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Т.Хонгорзул
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: С.Одончимэг
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn
Аудитор: Э.Жаргал
Утас: 70533552 Цахим хаяг: jargale@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2024.02.23 № 113

танай ______________-ны №______________ -т

ГУРВАНТЭС СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Э.АЛДАРБАЯР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Гурвантэс сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Гурвантэс сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн шууд захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан, бараа материалын тооллого хийгээгүй, төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал зөрүүтэй бүртгэсэн 105,024.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс өндөр бөгөөд Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-тай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Өмнөговь аймгийн хэмжээнд хэрэгжиж буй нутгийн дэм хөтөлбөрт байгууллагын албан хаагчдыг хамруулан 12,366.5 мянган төгрөгийн дэмжлэг олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн 712,468.5 мянган төгрөгийн үүрэн телефоны сүлжээний тоног төхөөрөмж, "Өсөх зоос" ХХК-ны нийгмийн хариуцлагын

016320237

хөрөнгө оруулалтаар 41,475.0 мянган төгрөгийн гудамжны гэрэлтүүлэгийн ажил хийгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 37 зорилтын хүрээнд 124 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг 96.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ӨСӨХБАЯР

F:\2.Бичиг хэрэг\2024он\СТА-н дүгнэлт\Тосон.Docx

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**264,451,694.83**	**803,718,828.00**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	-
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	-	-
3121	**Төгрөг**	-	-
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	-
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	-
33	**АВЛАГА**	18,011,635.69	39,941,645.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	722,835.69	-
335	**Бусад авлага**	17,288,800.00	39,941,645.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	17,288,800.00	19,693,800.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	20,247,845.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	246,440,059.14	763,777,183.00
351	**Түүхий эд материал**	912,000.00	434,412,380.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	912,000.00	434,412,380.00
354	**Хангамжийн материал**	150,477,059.14	235,602,003.00
35410	Бичиг хэргийн материал	3,724,225.00	3,978,375.00
35420	Аж ахуйн материал	26,113,954.00	53,797,501.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	108,000.00	-
35440	Түлш, шатах тослох материал	19,691,880.14	16,414,127.00
35470	Бусад хангамжийн материал	100,839,000.00	161,412,000.00
35600	Мал амьтад	95,051,000.00	93,762,800.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**8,809,961,185.31**	**9,775,260,285.97**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	8,809,961,185.31	9,775,260,285.97
392	**Биет хөрөнгө**	8,762,345,035.35	9,727,989,135.97
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,889,347,582.05	8,099,019,766.05
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,977,317,246.05)	(2,487,159,783.67)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	211,837,800.00	310,399,871.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(116,195,041.73)	(128,279,675.17)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	582,220,535.83	999,981,933.35
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(158,462,549.43)	(226,305,984.34)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	145,287,926.79	187,744,541.79
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(74,691,195.27)	(79,707,571.07)
39209	Зам, гүүрний байгууламж	2,239,620,026.00	2,952,088,598.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(207,532,634.79)	(404,432,779.83)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	25,000,000.00	25,000,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	280,984,651.13	586,225,718.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(77,754,819.18)	(106,585,498.27)
393	**Биет бус хөрөнгө**	47,616,149.96	47,271,150.00
39301	Программ хангамж	2,212,500.00	2,162,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,513,750.04)	(1,808,750.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	46,917,400.00	46,917,400.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**9,074,412,880.14**	**10,578,979,113.97**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**364,391.04**	**196,163,305.38**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	364,391.04	196,163,305.38
413	**Өглөг**	364,391.04	196,163,305.38
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	364,391.04	347,405.38
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	-	195,815,900.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**9,074,048,489.10**	**10,382,815,808.59**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	9,074,048,489.10	10,382,815,808.59
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/	1,023,649,776.03	1,023,649,776.03

51101	Өмч: - төрийн	1,023,649,776.03	1,023,649,776.03
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	7,673,573,974.92	8,982,341,294.41
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	7,673,573,974.92	7,673,573,974.92
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	1,308,767,319.49
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	376,824,738.15	376,824,738.15
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**9,074,412,880.14**	**10,578,979,113.97**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**3,591,150,973.00**	**8,945,936,728.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**43,152,800.00**	**1,365,844,022.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	43,152,800.00	1,365,844,022.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	43,152,800.00	418,930,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	418,930,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	43,152,800.00	-
120017	Үндсэн хөрөнгө/ үнэ төлбөргүй хүлээн авсан/	-	782,144,022.00
120018	Бараа материал/ үнэ төлбөргүй хүлээн авсан/	-	164,770,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,547,998,173.00**	**7,580,092,706.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	406,518,936.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	406,518,936.00	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	708,897,973.00	643,991,306.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	692,441,861.00	476,054,574.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,322,012.00	59,543,192.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,134,100.00	108,393,540.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	2,432,581,264.00	6,936,101,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,432,581,264.00	6,936,101,400.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**3,403,877,574.46**	**7,637,169,408.51**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,403,877,574.46**	**7,637,169,408.51**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,831,374,267.17	4,530,758,662.57
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	251,952,409.32	495,785,014.43
210101	Үндсэн цалин	212,842,116.04	264,466,232.98
210102	Нэмэгдэл	35,424,293.28	143,175,059.02
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,686,000.00	22,863,000.00
210104	Урамшуулал	-	65,280,722.43
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	31,549,324.78	59,544,369.35
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,702,587.60	42,204,216.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,518,665.80	4,931,781.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,014,933.06	3,883,638.48
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	460,247.84	764,955.67
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,852,890.48	7,759,776.88
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	94,455,345.96	128,300,038.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,687,661.96	17,405,645.62
210302	Түлш, халаалт	81,370,443.00	108,543,121.50
210303	Цэвэр, бохир ус	2,397,241.00	2,351,271.20
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,553,094,532.42	237,153,108.11
210401	Бичиг хэрэг	13,716,750.00	13,982,430.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,919,480.42	98,586,292.11
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,260,840.00	5,366,190.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,582,000.00	14,100,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	36,267,250.00	94,618,196.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	1,386,348,212.00	10,500,000.00

2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	19,597,220.00	56,086,250.00
210604	Урсгал засвар	19,597,220.00	56,086,250.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	14,952,000.00	25,424,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	14,952,000.00	25,424,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	98,290,435.44	715,252,340.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	98,290,435.44	715,252,340.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	767,482,999.25	2,813,213,542.36
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,239,356.00	1,933,309,553.67
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,328,140.00	5,871,458.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	639,915,503.25	874,032,530.69
212	**ТАТААС**	20,000,000.00	20,000,000.00
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	20,000,000.00	20,000,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	20,000,000.00	20,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	552,503,307.29	3,086,410,745.94
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	40,834,745.00	135,211,149.19
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12,552,984.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	22,445,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	28,281,761.00	112,765,549.19
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	7,764,141.72
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	7,764,141.72
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	511,668,562.29	2,943,435,455.03
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	511,668,562.29	2,943,435,455.03
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**187,273,398.54**	**1,308,767,319.49**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	554,166.40	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	554,166.40	-
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(554,166.40)	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**186,719,232.14**	**1,308,767,319.49**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**3,592,801,221.69**	**7,999,022,706.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**44,803,048.69**	**418,930,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	44,803,048.69	418,930,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	44,232,800.00	418,930,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	418,930,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	44,232,800.00	-
120009	Бусад орлого	570,248.69	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,547,998,173.00**	**7,580,092,706.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	406,518,936.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	406,518,936.00	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	708,897,973.00	643,991,306.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	692,441,861.00	476,054,574.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,322,012.00	59,543,192.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,134,100.00	108,393,540.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	2,432,581,264.00	6,936,101,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	2,432,581,264.00	6,936,101,400.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,982,488,078.69**	**5,519,302,175.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,982,488,078.69**	**5,519,302,175.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,409,984,771.40**	**2,411,417,288.56**

2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	252,140,979.42	494,180,992.26
210101	Үндсэн цалин	211,572,207.64	262,862,210.81
210102	Нэмэгдэл	36,924,939.51	143,175,059.02
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,643,832.27	22,863,000.00
210104	Урамшуулал	-	65,280,722.43
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	32,134,448.02	60,989,484.58
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,259,582.50	42,204,216.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,552,610.03	4,931,781.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,035,756.89	3,838,967.33
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	478,430.37	907,484.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,808,068.23	9,107,033.96
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	94,455,345.96	128,300,038.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,687,661.96	17,405,645.62
210302	Түлш, халаалт	81,370,443.00	108,543,121.50
210303	Цэвэр, бохир ус	2,397,241.00	2,351,271.20
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	128,759,669.00	111,878,247.00
210401	Бичиг хэрэг	13,025,300.00	16,274,660.00
210402	Тээвэр, шатахуун	41,265,229.00	56,565,854.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,260,840.00	5,366,190.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,582,000.00	14,100,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,626,300.00	19,571,543.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	20,256,020.00	57,762,050.00
210604	Урсгал засвар	20,256,020.00	57,762,050.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	14,952,000.00	25,424,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	14,952,000.00	25,424,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	137,110,500.00	1,076,545,961.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	137,110,500.00	1,076,545,961.40
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	730,175,809.00	456,336,515.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	719,494,019.00	450,465,057.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,681,790.00	5,871,458.00
212	**ТАТААС**	**20,000,000.00**	**20,000,000.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	20,000,000.00	20,000,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	20,000,000.00	20,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**552,503,307.29**	**3,087,884,886.44**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	40,834,745.00	134,280,289.69
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12,552,984.00	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	22,445,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	28,281,761.00	111,834,689.69
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	10,169,141.72
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	10,169,141.72
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	511,668,562.29	2,943,435,455.03
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	511,668,562.29	2,943,435,455.03
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**1,610,313,143.00**	**2,479,720,531.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**1,610,313,143.00**	**2,479,720,531.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**1,610,313,143.00**	**2,479,720,531.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	1,610,313,143.00	2,479,720,531.00
223001	Бусад хөрөнгө	1,610,313,143.00	2,026,964,479.65
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	452,756,051.35
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(1,610,313,143.00)**	**(2,479,720,531.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		-
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Үзүүлэлт	**Засгийн газрын оруулсан капитал**	**Дахин үнэлгээний нөөц**	**Хуримтлагдсан дүн**	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,023,649,776.03	376,824,738.15	7,673,573,974.92	9,074,048,489.10
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**1,023,649,776.03**	**376,824,738.15**	**7,673,573,974.92**	9,074,048,489.10
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**1,023,649,776.03**	**376,824,738.15**	**7,673,573,974.92**	9,074,048,489.10
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	**1,023,649,776.03**	**376,824,738.15**	**7,673,573,974.92**	9,074,048,489.10
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**1,023,649,776.03**	**376,824,738.15**	**7,673,573,974.92**	9,074,048,489.10
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,308,767,319.49	1,308,767,319.49
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**1,023,649,776.03**	**376,824,738.15**	**8,982,341,294.41**	10,382,815,808.59

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	7,370,031,400.00	3,958,839,893.62
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	2,297,359,200.00	2,076,317,516.97
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,234,063,600.00	2,017,280,317.97
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	498,061,100.00	481,916,188.67
210101	Үндсэн цалин	257,255,700.00	250,597,407.22
210102	Нэмэгдэл	145,580,900.00	143,175,059.02
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,702,000.00	22,863,000.00
210104	Урамшуулал	78,522,500.00	65,280,722.43
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	62,258,900.00	60,989,484.58
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,636,600.00	42,204,216.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,980,100.00	4,931,781.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,904,500.00	3,838,967.33
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	976,200.00	907,484.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,761,500.00	9,107,033.96
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	138,899,700.00	128,300,038.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,000,000.00	17,405,645.62
210302	Түлш, халаалт	111,649,500.00	108,543,121.50
210303	Цэвэр, бохир ус	4,250,200.00	2,351,271.20
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	139,221,300.00	105,291,137.00
210401	Бичиг хэрэг	32,040,500.00	14,989,780.00
210402	Тээвэр, шатахуун	62,500,000.00	51,263,624.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,080,800.00	5,366,190.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	14,100,000.00	14,100,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	23,500,000.00	19,571,543.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	44,257,000.00	44,042,050.00
210604	Урсгал засвар	44,257,000.00	44,042,050.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	42,348,000.00	24,624,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	42,348,000.00	24,624,000.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,189,817,600.00	1,076,245,961.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,189,817,600.00	1,076,245,961.40
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	119,200,000.00	95,871,458.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	105,000,000.00	90,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,200,000.00	5,871,458.00
212	**ТАТААС**	20,000,000.00	20,000,000.00
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	20,000,000.00	20,000,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	20,000,000.00	20,000,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	43,295,600.00	39,037,199.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	43,295,600.00	39,037,199.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,445,600.00	22,445,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	20,850,000.00	16,591,599.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**5,072,672,200.00**	**1,882,522,376.65**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	5,072,672,200.00	1,882,522,376.65
223001	Бусад хөрөнгө	5,072,672,200.00	1,882,522,376.65
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	7,370,031,400.00	4,411,595,944.97
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	6,936,101,400.00	3,995,315,944.97
132001	Орон нутгийн төсвөөс	6,936,101,400.00	3,995,315,944.97
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	433,930,000.00	416,280,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	433,930,000.00	416,280,000.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**643,991,306.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**489,380,061.28**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	394,136,970.59
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	12,264,803.59
210101	Үндсэн цалин	12,264,803.59
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	6,587,110.00
210401	Бичиг хэрэг	1,284,880.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,302,230.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	13,720,000.00
210604	Урсгал засвар	13,720,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	800,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	800,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	300,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	300,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	360,465,057.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	360,465,057.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	95,243,090.69
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	95,243,090.69
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	95,243,090.69
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**10,169,141.72**
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,169,141.72
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**144,442,103.00**
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	144,442,103.00
223001	Бусад хөрөнгө	144,442,103.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	643,991,306.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	643,991,306.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	476,054,574.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	59,543,192.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	108,393,540.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 729,678.8 мянган төгрөгийн 8 алдаа илэрсэн нь УСНББОУС-1, санхүүгийн тайлангийн толилуулга, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул залруулав. Үүнд:

- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 79.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардлын дүнг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдаж авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 344,719.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн цалингийн зардлын дүнг өглөгийн тодруулга тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 5,006.4 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 325,970.8 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бичиг хэргийн зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 2,408.0 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бараа үйлчилгээний бусад зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 36,545.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн тээвэр шатахууны зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 3,608.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн цалингийн зардлын дүнг цалингийн баталгаажсан цэстэй тулган баталгаажуулахад 11,342.3 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,

Аудитаар нийт 127,4761.8 мянган төгрөгийн 10 зөрчил илэрснээс 6,006.5 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 98,380.3 мянган төгрөгийн 6 албан шаардлага хүргүүлж, 23,090.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт:1 Тайлант хугацаанд албан хаагчдад 879.5 мянган төгрөгийн хоолны хөнгөлөлт олгохдоо албан томилолтоор ажилласан хугацааны нөхөх төлбөрийг хасаж тооцоогүй давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "*үнэн зөв байх*", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 ”*төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах*”-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:2 Тайлант онд зарцуулсан тээвэр шатахууны зарцуулалтын тооцооллыг давтан тооцоолол хийж үзэхэд 5,127.0 мянган төгрөгийн 1,972.1 литр шатахуун нормоос илүү зарцуулсан байна.

Энэ нь Зам тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны "Жишиг норм батлах тухай" 390 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралттай нийцэхгүй байна.

3.2Албан шаардлага

Илрүүлэлт:1 Тайлант хугацаанд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас 22,453.3 мянган төгрөгийн шатахуун, сэлбэг хэрэгсэл худалдан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*", Хууль зүйн сайд, Сангийн сайдын 152 дугаар хамтарсан тушаалын 2.9 "*Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд зориулан олгосон хөрөнгийг зориулалт бус зүйлд зарцуулах, уг хөрөнгө олгогдоогүй байхад урьдчилан зардал гаргахыг хориглоно*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:2 Тайлант онд бичиг хэргийн зардлаас 106.0 мянган төгрөгийн шатахуун, НДШ-ын зардлаас 22.5 мянган төгрөгийн ботгоны урамшуулал олгосон, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс худалдан авах зардлаас 2,988.9 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж худалдан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*", Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-тай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:3 Тайлант хугацаанд эд хөрөнгөтэй холбоотой ажилтан солигдсон боловч хөрөнгийн толлого хийгээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2 "*Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ*", 12.2.2 "*эд хөрөнгө хариуцагч болон эд хөрөнгийн тооцоотой холбоотой ажилтан солигдох үед*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:4 Тайлант хугацаанд 16,414.1 мянган төгрөгийн түлш шатах материалын тооллого, тооцоо хийгээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.1 "*жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө*", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 2.2 "*түүхий эд, материал, түлш, сэлбэг хэрэгсэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, бараа, сав, баглаа боодлын тооллогыг жилд 2 удаа /6 дугаар сарын 1, 12 дугаар сарын 1-нээс*"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:5 Тайлант хугацаанд нягтлан бодогч нь 49,995.8 мянган төгрөгийн тээвэр шатахуун зарцуулсан боловч зарцуулалтын тооцоо бодоогүй, жолоочийн тооцооны хуудсыг баталгаажуулаагүй байна.
Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "*үнэн зөв байх*", 13 дугаар зүйлийн 13.7 "*Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно*" гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлээгүй байна.

Илрүүлэлт:6 Тайлант хугацаанд 6,400.0 мянган төгрөгийн бэлэг худалдан авч албан хаагчдын хүүхдүүдэд тараасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дугаар зүйлийн 24.7 "*Төсвийн хөрөнгө, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төрд болон орон нутагт ногдох хөрөнгийг Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуулийн 3.1.2-т*

заасан нийтээр тэмдэглэх тэмдэглэлт өдөр, тэдгээртэй адилтгах аливаа өдөрлөгт зориулж зарцуулахыг хориглоно", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5 "*төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт:7 Шилэн дансны нэгдсэн системд ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл, төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбар, аудитын зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ", 6.10 "Шилэн дансны мэдээлэл, зарлагын гүйлгээ бүрд түүнд холбогдох эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийн эх хуулбар, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдлийг хавсаргасан байна", 6.1.5 " төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг бүрэн эхээр нь тухайн жилийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор", 6.1.6 "төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбарыг улирал бүр" мэдээлнэ гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжтой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:1 Тайлант хугацаанд 23,090.0 мянган төгрөгийн дотоод албан томилолт олгохдоо томилолтын хуудсыг байгууллагын дарга бүрэн бөглөж, баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "*үнэн зөв байх*" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д заасныг хэрэгжүүлэн анхан шатны баримтыг бүрэн бөглөж хэвших.

Илрүүлэлт:2 Тайлант хугацаанд төрийн болон орон төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авахдаа цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийгээгүй байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1 "*Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан захиалагч нь тухайн жилд худалдан авах 10 сая төгрөгөөс дээш өртөг бүхий бараа, үйлчилгээний жагсаалтыг цахим дэлгүүрт байршуулах хүсэлтийг өмнөх онд худалдан авсан тоо хэмжээ, нэгж үнийн хамт төрийн худалдан авах ажиллагааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ*", 14.4 "*Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган цахим дэлдүүрээс худалдан авалт хийж хэвших.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 79.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	79.1	-	-	1	79.1	1	79.1	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардлын дүнг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдаж авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 344,719.0 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	344,719.0	-	-	1	344,719.0	1	344,719.0	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн цалингийн зардлын дүнг өглөгийн тодруулга тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 5,006.4 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	5,006.4	-	-	1	5,006.4	1	5,006.4	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 325,970.8 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	325,970.8	-	-	1	325,970.8	1	325,970.8	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бичиг хэргийн зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 2,408.0 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	2,408.0	-	-	1	2,408.0	1	2,408.0	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн бараа үйлчилгээний бусад зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 36,545.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	36,545.1	-	-	1	36,545.1	1	36,545.1	-	-	-	-
Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн тээвэр шатахууны зардлын дүнг санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 3,608.1 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	3,608.1	-	-	1	3,608.1	1	3,608.1	-	-	-	-
Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн цалингийн зардлын дүнг цалингийн баталгаажсан цэстэй тулган баталгаажуулахад 11,342.3 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	11,342.3			1	11,342.3	1	11,342.3	-	-	-	-
Дүн	**8**	**729,678.8**	**-**	**-**	**8**	**729,678.8**	**8**	**729,678.8**	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант хугацаанд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас 22,453.3 мянган төгрөгийн шатахуун, сэлбэг хэрэгсэл худалдан авсан байна.	1	22,453.0	-	-	1	22,453.0	-	-	-	-	-	-
Тайлант онд бичиг хэргийн зардлаас 106.0 мянган төгрөгийн шатахуун, НДШ-ын зардлаас 22.5 мянган төгрөгийн ботгоны урамшуулал олгосон, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс худалдан авах зардлаас 2,988.9 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж худалдан авсан.	1	3,117.4	-	-	1	3,117.4	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд эд хөрөнгөтэй холбоотой ажилтан солигдсон боловч хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байна.	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд 16,414.1 мянган төгрөгийн түлш шатах материалын тооллого, тооцоо хийгээгүй байна.	1	16,414.1	-	-	1	16,414.1	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд нягтлан бодогч нь 49,995.8 мянган төгрөгийн тээвэр шатахуун зарцуулсан боловч зарцуулалтын тооцоо бодоогүй, жолоочийн тооцооны хуудсыг баталгаажуулаагүй байна.	1	49,995.8	-	-	1	49,995.8	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд 6,400.0 мянган төгрөгийн бэлэг худалдан авч албан хаагчдын хүүхдүүдэд тараасан.	1	6,400.0	-	-	1	6,400.0	-	-	-	-	-	-
Тайлант онд зарцуулсан тээвэр шатахууны зарцуулалтын тооцооллыг давтан тооцоолол хийж үзэхэд 5,127.0 мянган төгрөгийн 1,972.1 литр шатахуун нормоос илүү зарцуулсан.	1	5,127.0	1	5,127.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд албан хаагчдад 879.5 мянган төгрөгийн хоолны хөнгөлөлт олгохдоо албан томилолтоор ажилласан хугацааны нөхөх төлбөрийг хасаж тооцоогүй давхардуулан олгосон байна.	1	879.5	1	879.5	-	-	-	-	-	-	-	-
Тайлант хугацаанд 23,090.0 мянган төгрөгийн дотоод албан томилолт олгохдоо томилолтын хуудсыг байгууллагын дарга бүрэн бөглөж, баталгаажуулаагүй байна.	1	23,090.0	-	-	-	-	1	23,090.0	-	-	-	-
Дүн	**9**	**127,476.8**	**2**	**6,006.5**	**6**	**98,380.3**	**1**	**23,090.0**	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн системд ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл, төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбар, аудитын зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг байршуулаагүй.	1	-			1	-		
Дүн	**1**	**-**	**-**	**-**	**1**	**-**	**-**	**-**
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Тайлант хугацаанд төрийн болон орон төсвийн хөрөнгөөр бараа,ажил үйлчилгээ худалдан авахдаа цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийгээгүй байна.	1	-					1	-
Дүн	1	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	1	**-**
Нийт дүн	**2**	**-**	**-**	**-**	**1**	**-**	**1**	**-**